

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

کریسمس کرونایی در اروپا

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: علی ظریف

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

- ۲ مقدمه
- ۲ محدودیت‌های گسترده در اروپا
- ۴ آخرین آمار مبتلایان به کرونا در اروپا
- ۴ اعتراضات مردمی
- ۵ نشست جنجال برانگیز سران اروپایی
- ۶ امیدواری به واکسن‌های ساخته شده
- ۷ نتیجه گیری

کشورهای اروپایی در آستانه شروع تعطیلات کریسمس روزهای سختی را سپری می‌کنند. شیوع کرونا در قاره سبز هر روز ابعاد وسیع‌تر و پیچیده‌تری می‌یابد و این نگرانی وجود دارد که با ادامه وضعیت کنونی، مراکز درمانی در ایام کریسمس دچار بحران جدی شوند. برخی کشورها مانند آلمان با وجود داشتن زیرساخت‌های بهداشتی و درمانی مناسب و ظرفیت تخت‌های مراقبت ویژه، از کمبود کادر درمانی رنج می‌برند و برخی از کشورهای اروپایی نیز از جمله کشورهای شرق اروپا حتی از زیر ساخت‌های بهداشتی و درمانی مناسب برای مقابله با یک پاندمی هراس‌افکن محرومند. اما راه حل چیست؟ حالا تنها یک راه وجود دارد و بسیاری از کشورهای اروپایی به ناچار محدودیت‌های کرونایی را تشدید کرده‌اند.

سازمان جهانی بهداشت ضمن هشدار درباره امکان بالای شیوع موج جدید کووید ۱۹ در اوایل سال آینده میلادی به اروپایی‌ها توصیه کرده در ایام تعطیلات کریسمس و دید و بازدیدهای خانوادگی در سال نو، میهمانی‌های خود را حتی الامکان در فضای باز برگزار کنند و ترجیحا ماسک بزنند و فاصله گذاری اجتماعی را رعایت کنند. در بریتانیا، در شهر لندن و بخشی از انگلستان به دلیل شیوع گسترده و ویروس کرونا وضعیت ویژه با درجه هشدار «بسیار بالا» اعلام شده است و در نتیجه کافه‌ها و رستوران‌ها بار دیگر از ۱۶ دسامبر (۲۶ آذر) تعطیل شده‌اند. در هلند، از همین روز قرنطینه سراسری ۵ هفته‌ای آغاز می‌شود. در این کشور تمام کسب‌وکارهای غیرضروری، مدارس و مراکز عمومی تا ۱۹ ژانویه (۳۰ دی‌ماه) تعطیل شده است.^۱

در نوشتار پیش‌رو به وضعیت کرونا در اروپا در آستانه جشن‌های کریسمس می‌پردازیم.

□ محدودیت‌های گسترده در اروپا

در فرانسه با تصمیم دولت فرانسه از شامگاه سه شنبه ۱۵ دسامبر (۲۵ آذر) دور جدیدی از محدودیت‌ها به منظور مقابله با شیوع هرچه بیشتر و ویروس کرونا در این کشور آغاز شده است. دولت فرانسه اعلام کرده است که در قالب محدودیت‌های جدید، شهروندان این کشور از ساعت ۸ شب تا ۶ بامداد حق خروج از خانه‌های خود را ندارند؛ اما در طول روز اجازه دارند آزادانه و بدون نیاز به پر کردن فرم‌های خوداظهاری از خانه خارج شده و در خیابان‌ها تردد داشته باشند. البته دولت فرانسه یک استثناء نیز برای شهروندان قائل شده و به آنها اجازه داده است که در شب جشن کریسمس از خانه‌های خود خارج شوند. علاوه بر این، تعطیلی برخی اماکن از جمله کافه‌ها و رستوران‌ها در فرانسه دست‌کم تا روز ۲۰ ژانویه (اول بهمن) ادامه خواهد یافت و بازگشایی موزه‌ها و سالن‌های تئاتر و سینما که قرار بود از ۳۱ دسامبر (۱۱ دی‌ماه)

^۱ (یورو نیوز، ۲۰۲۰/۱۲/۱۶)

انجام شود، دست کم سه هفته دیگر به تعویق می‌افتد. بر اساس آخرین آمارهای رسمی، تاکنون حدود ۲,۴ میلیون نفر در فرانسه به کووید-۱۹ مبتلا شده‌اند که از این تعداد بیش از ۵۹ هزار نفر جان باخته‌اند.^۱

گزارش‌ها همچنین حاکی است دولت ایتالیا در تعطیلات کریسمس چند روز مقررات منع آمد و شد و تعطیلی اعمال خواهد کرد و در روزهای جشن کریسمس و سال نو نیز هر خانه نباید بیش از دو مهمان با یک بچه زیر ۱۴ سال داشته باشد. مهمان‌ها نیز قبل از ساعت ۱۰ شب که قرنطینه کامل (۱۰ شب تا ۵ صبح) اجرا می‌شود باید به خانه‌های خود بازگردند. «جوزپه کنته» نخست وزیر ایتالیا پس از جلسه شورای وزیران در یک نشست خبری مقررات محدود کننده جدید را اعلام کرد. به گفته کنته، از روز ۲۴ دسامبر تا روز ۶ ژانویه هرگونه جابجایی بین مناطق قرمز ممنوع خواهد بود. برای جلوگیری از شیوع گسترده کرونا در روزهای تعطیلات سال نو، همه کشور را منطقه قرمز در نظر گرفته‌ایم. به ویژه روزهای ۲۴، ۲۵، ۲۶ و ۲۷ دسامبر، و روزهای اول، دوم، سوم، پنجم و ششم ژانویه. طبق مقررات جدید، در روزهای قرمز، افراد فقط برای تامین مایحتاج ضروری، رفتن به مشاغل ضروری و رفتن به مراکز درمانی مجاز خواهند بود از خانه خود خارج شوند.^۲

ویروس کرونا به شکلی بی‌سابقه در آلمان رو به گسترش است و دولت فدرال و ایالت‌ها به محدودیت‌های بیشتری می‌اندیشند. یک هفته قبل با توجه به اوج‌گیری موج جدید پاندمی کرونا در آلمان دولت فدرال و دولت‌های ایالتی بر سر اعمال محدودیت‌های شدیدتر توافق کردند. اجرای این محدودیت‌ها از ۱۶ دسامبر آغاز شده است. «آنگلا مرکل»، صدراعظم آلمان، از کارفرمایان خواسته است کارمندان را از خانه به کار بگیرند یا کار را به صورت موقت تعطیل کنند. «ویلفرید کرچمن»، رئیس دولت ایالت «بادن ورتمبرگ» پس از گفت‌وگوهای مقدماتی با دیگر نخست‌وزیران ایالتی و آنگلا مرکل تاکید کرده بود که شهروندان باید خود را برای «محدودیت‌های سخت» که پیش از تعطیلات کریسمس آغاز می‌شوند، آماده کنند. «مارکوس زودر»، نخست‌وزیر ایالت بایرن، به نشریه «ولت ام زونتگ» گفته است که آمار اخیر کرونا بدتر از هر زمان دیگری است و «ما اجازه نداریم بیش از این وقت تلف کنیم». به گفته مارکوس زودر اکنون لازم است که برای حفاظت از شهروندان تمام فعالیت‌ها به شکل هوشمندانه محدود شود و این تنها راه مهار کرونا است. البته صدای انتقادات نسبت به سیاست‌های دولت فدرال هر روز بلندتر می‌شود. «کریستین لیندنر»، دبیرکل حزب لیبرال به روزنامه «فرانکفورتر الگماینه» گفته بود، چیزی که کمبود آن محسوس است یک «ستراتژی بحران» است که بیش از چند روز دوام داشته باشد. او معتقد است که زیان‌های اجتماعی و اقتصادی توقف طولانی فعالیت‌ها چنان عظیم است که این کار نمی‌تواند در بلندمدت ادامه یابد.^۳

چهارشنبه گذشته در آلمان ۹۵۲ فوت‌شده بر اثر کرونا در عرض ۲۴ ساعت؛ رکوردی تازه و تلخ برای بزرگ‌ترین و پیشروترین اقتصاد اروپا بود و زنگ خطر را بیش از پیش برای دولت این کشور به صدا درآورد. به گفته موسسه روبرت کخ در همین مدت ۲۷ هزار و ۷۲۸ مورد جدید ابتلا به ویروس کرونا نیز ثبت شده است. تاکنون تعداد کسانی که در آلمان در اثر بیماری کووید-۱۹ یا با بیماری‌های زمینه‌ای اما به احتمال زیاد به دلیل ویروس کرونا فوت شده‌اند، ۲۳ هزار

^۱ (خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۹/۹/۲۶)

^۲ (خبرگزاری فارس، ۱۳۹۹/۹/۲۹)

^۳ (دویچه وله، ۲۰۲۰/۱۲/۱۳)

و ۴۲۷ نفر اعلام شده است. غیر از ثبت آمار روزانه، آلمان از یک روش دیگر نیز برای بررسی تعداد مبتلایان به کرونا استفاده می‌کند. در این روش تعداد مبتلایان جدید در عرض هفت روز به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر محاسبه می‌شود. در حال حاضر این رقم ۱۷۹/۸ نفر به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر است. هدفی که دولت آلمان تعیین کرده رسیدن به نرخ ابتلای ۵۰ نفر به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در عرض یک هفته است. به منظور دستیابی به این هدف، دولت از ۱۶ دسامبر قوانین نیمه‌تعطیلی را به حالت تعطیلی کامل درآورده است. بدین معنی که تنها سوپرمارکت‌ها و فروشگاه‌های مواد غذایی باز خواهند بود و سایر کسب و کارها تا حداقل ۱۰ ژانویه (۲۱ دی‌ماه) تعطیل خواهند بود.^۱

آخرین آمار مبتلایان به کرونا در اروپا^۲

کشور	مبتلایان	فوت شدگان
فرانسه	۲/۴۴۲/۹۹۰	۶۰/۲۲۹
انگلیس	۹۷۷/۱۶۷	۶۶/۵۴۱
ایتالیا	۱/۹۲۱/۷۷۸	۶۷/۸۹۴
اسپانیا	۱/۸۱۷/۴۴۸	۴۸/۹۲۶
آلمان	۱/۴۶۹/۹۹۱	۲۶/۰۰۳
لهستان	۱/۱۸۲/۸۶۴	۲۴/۷۷۱
اوکراین	۹۴۴/۳۸۱	۱۶/۲۵۶
هلند	۶۶۴/۴۵۶	۱۰/۴۰۵
بلژیک	۶۲۱/۰۳۹	۱۸/۴۵۵
جمهوری چک	۶۱۰/۰۰۶	۱۰/۱۶۳

□ اعتراضات مردمی

به گزارش روزنامه فرانسوی «اکسپرس» با گسترش موج جدید شیوع ویروس کرونا، دولت‌های اروپایی در حالی به اعمال محدودیت‌های جدید روی آورده‌اند که این اقدام اعتراضات سراسری را در برخی کشورها به دنبال داشته است. گسترش

^۱ (دویچه وله ، ۲۰۲۰/۱۲/۱۶)

^۲ (آمارها تا ۱۳۹۹/۰۹/۲۹ است)

پرشتاب مجدد کرونا در قاره سبز و در پی آن تعطیلی‌های مداوم و درازمدت بخش قابل توجهی از کسب و کارها، بسیاری از شهروندان اروپایی را با مشکلات جدی معیشتی روبرو کرده است. در شهر تسالونیک (دومین شهر بزرگ در یونان) تظاهراتی علیه محدودیت‌های کرونایی رخ داده است؛ گزارش‌ها حاکی از درگیری نیروهای امنیتی با تظاهرکنندگان است.

در فرانسه تنها یک روز پس از اعتراض گسترده کارگران و کارفرمایان رستوران‌ها و هتل‌ها، هزاران نفر از کارگران صنعت فرهنگی در پاریس و در اعتراض به تمدید تعطیلی سالن‌های تئاتر و سینما تظاهرات کردند. در حالی که دولت بخش عمده‌ای از حقوق بیکار شدگان ناشی از شیوع بیماری را تقبل کرده، این دست از کارگران نسبت به کمبود دریافتی و تهدید آینده شغلی خود معترض هستند. در اوکراین، کشوری که زیرساخت‌های بهداشتی به شدت ضعیف هستند، هزاران نفر از کارگران و خرده‌فروشان در اعتراض به تعطیلی کسب‌وکارهای غیرضروری تظاهرات کردند. زیرا شیوع موج دوم ویروس کرونا اقتصاد نه‌چندان پایدار این کشور شرق اروپا را به شدت نابسامان کرده است.^۱

□ نشست جنجال برانگیز سران اروپایی

سران اروپایی در نشست هفته گذشته بیش از ۲۱ ساعت را در یک اتاق بدون پنجره مذاکره کردند؛ انعکاس این خبر نگرانی‌های زیادی ایجاد کرده است. هرچند مقامات عالی‌رتبه اروپایی مدعی شده‌اند که تمام مسائل مرتبط با پیشگیری از ابتلا به کرونا در این نشست رعایت شده است. خبر ابتلای «امانوئل ماکرون» رئیس جمهور فرانسه پس از این نشست به سرعت نگرانی‌های گسترده‌ای در اروپا پدید آورد. کاخ الیزه در بیانیه‌ای به سادگی اعلام کرد ماکرون کرونایش مثبت شده و حدود یک هفته در قرنطینه قرار گرفته است، و از آنجا با ویدئوکنفرانس کارهای خود را انجام خواهد داد. خبر ابتلای «امانوئل ماکرون» رئیس جمهور فرانسه به کرونا سران اتحادیه اروپا را که در نشستی با وی در بروکسل شرکت کردند عصبی کرده است.

امانوئل ماکرون در این نشست، به مناسبت شصتمین سالگرد تأسیس سازمان همکاری و اقتصادی توسعه OECD با «پدرو سانچز»، نخست وزیر اسپانیا دیدار کرده با او غذا خورد. نخست وزیر اسپانیا هم اعلام کرده است که تا ۲۴ دسامبر (۴ دی ماه) به قرنطینه می‌رود. «چارلز میشل»، رئیس شورای اروپایی و «آنجل گوریا»، دبیرکل سازمان همکاری اقتصادی و توسعه هم در این صرف نهار در کاخ الیزه حضور داشتند. بر اساس اطلاعات رسمی این دو مقام اروپایی به‌عنوان اشخاص مرتبط با ماکرون مطرح نیستند چرا که به‌اندازه کافی با او فاصله داشتند. «آنتونیو کوستا»، نخست وزیر پرتغال هم یک روز قبل از مثبت شدن تست کرونای ماکرون در کاخ الیزه با وی نهار صرف کرده بود. دفتر نخست وزیری اعلام کرده است که کوستا هم سریعاً به قرنطینه رفته است. ماکرون همچنین با برخی شهروندان در کنوانسیون آب‌وهوا شرکت کرد و در یک اتاق بزرگ و بدون پنجره چندین ساعت به سؤالات حدود ۱۵۰ نفر از فرانسوی‌ها پاسخ داد. البته کاخ الیزه بر این فرض است که ماکرون این ویروس را در این دیدار به کسی منتقل نکرده است چرا که فاصله‌ها رعایت شده و از ماسک استفاده شده است.^۲

^۱ (یورو نیوز، ۲۰۲۰/۱۲/۱۶)

^۲ (خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۹/۹/۲۷)

حالا دولت اسلواکی هم طی بیانیه‌ای اعلام کرده است که نتیجه آزمایش کرونای «ایگور ماتوویچ» نخست‌وزیر این کشور مثبت است و او به بیماری کووید-۱۹ مبتلا شده است. نخست‌وزیر اسلواکی شخصاً با انتشار پیامی در حساب کاربری رسمی خود در فیس‌بوک ضمن تأیید خبر ابتلایش به کووید-۱۹ اعلام کرد که در حال حاضر شرایط جسمانی مناسبی دارد. مسئله نگران‌کننده برای مقامات کشورهای اروپایی این است که ایگور ماتوویچ و امانوئل ماکرون هر دو در نشست هفته گذشته سران کشورهای عضو اتحادیه اروپایی در بروکسل حضور داشته‌اند.^۱

□ امیدواری به واکسن‌های ساخته شده

البته در اروپا روند مقابله و مهار پاندمی کرونا وارد فاز جدیدی هم شده است. در بریتانیا برای واکسن‌های کرونا با سرعت مجوز اضطراری صادر شده است و دولت «بوریس جانسون» آماده واکسیناسیون سراسری می‌شود. همچنین دانشمندان بریتانیا و روسیه گروهی تشکیل داده‌اند تا با همکاری مشترک به ترکیب موثرتری از واکسن «استرازنکای» دانشگاه آکسفورد و «اسپوتنیک» برسند. آنها اعتقاد دارند که ترکیب دو واکسن ساخت بریتانیا و روسیه می‌تواند به ایمنی بالاتری در مردم منجر شود. گفته شده زندگی از بهار به روال عادی برمی‌گردد. گروه تحقیقی آکسفورد هنوز منتظر داده‌های دقیق‌تر از نتایج آزمایش واکسن در گروه‌های سنی بالاتر هستند و هم‌زمان از نهادهای مرجع برای استفاده عمومی درخواست مجوز کرده‌اند. پژوهشگران می‌گویند واکسن ساخت دانشگاه آکسفورد و شرکت داروسازی آسترازنکا موثر و بی‌خطر است. انگلیس امیدوار است که تا تابستان سال آینده جمعیت ۶۶ میلیون نفری این کشور واکسینه شوند.^۲

آلمان هم بی‌صبرانه منتظر چراغ سبز اتحادیه اروپا است تا پیش از سال جدید میلادی مرحله نخست کمپین واکسیناسیون همگانی را آغاز کند. «ینس اسپان»، وزیر بهداشت آلمان می‌گوید که کشورش امیدوار است تا قبل از کریسمس یعنی ۲۴ دسامبر (۴ دی‌ماه) مجوز استفاده از واکسن تولید شده توسط دو شرکت آلمانی و آمریکایی «بیون‌تک» و «فایزر» را از سوی اتحادیه اروپا دریافت کند. روزنامه «بیلد» در گزارشی به نقل از منابع نزدیک به اتحادیه اروپا و دولت آلمان اعلام کرده که آژانس دارویی اروپا، نهاد ناظر بر وضعیت دارو و خدمات درمانی اتحادیه اروپا قرار است حداکثر روز ۲۳ دسامبر موضع رسمی خود را در خصوص استفاده از واکسن سفارش داده شده اعلام کند. واکسن تولید شده توسط شرکت‌های داروسازی بیون‌تک و فایزر هم‌اکنون مجوز استفاده در بریتانیا، آمریکا، کانادا و برخی دیگر از کشورها را دریافت کرده اما آلمان و دیگر کشورهای اتحادیه اروپایی هنوز منتظر چراغ سبز آژانس دارویی اروپا برای شروع استفاده از آن هستند.^۳

با این حال برخی کارشناسان نسبت به کارایی سریع واکسن کرونا تردید دارند و اعلام کردند تنها واکسن برای بازگشت به حالت طبیعی کافی نیست و با اینکه واکسن برخی افراد بسیار آسیب‌پذیر و قادر به‌داشت و درمان را از کرونا مصون می‌کند بعید است که به سرعت ما را به روزگار پیش از آن برگرداند. به گفته «تدروس گیبرسه‌یوس» رئیس سازمان بهداشت جهانی، "واکسن یکی از ابزارهای ما برای کنترل شیوع کروناست نه جایگزین روش‌های دیگر و به تنهایی نمی‌تواند به این همه‌گیری جهانی خاتمه دهد." اینکه واکسن تا عید پاک یا تا پایان تعطیلات نوروز اوضاع را به روزگار

^۱ (خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۹/۹/۲۸)

^۲ (بی بی سی، ۲۰۲۰/۱۲/۱۱)

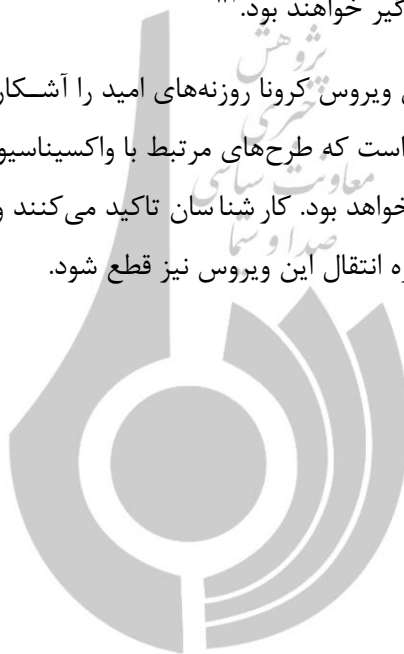
^۳ (یورو نیوز، ۲۰۲۰/۱۲/۱۵)

پیش از کرونا برمی‌گرداند انتظاری غیرواقع‌بینانه است و به گفته پروفیسور «سُلزبری» بدون قطع زنجیره سرایت "نامحتمل" است.^۱

□ نتیجه گیری

در آستانه تعطیلات کریسمس دولت‌های اروپایی نگران شیوع غیرقابل کنترل کرونا هستند. بسیاری از کشورهای اروپایی محدودیت‌های سنگینی برای تعطیلات کریسمس وضع کرده اند تا شاید از رشد انفجارآمیز شیوع کرونا در این قاره جلوگیری کنند. در این میان مسئولان کشور آلمان بیش از دیگر دولتمردان اروپایی نگرانی خود را رسانه‌ای کرده اند. «ستفان زایبرت»، سخنگوی دولت آلمان روز ۱۸ دسامبر (۲۸ آذر) در سخنانی در برلین اعلام کرد: "ما حالا شرایطی داریم که به اندازه‌ای دشوار است که تا به حال در دوران بحران کرونا این گونه نبوده است؛ به همین دلیل اقداماتی بسیار سخت و محدودکننده در پیش گرفته می‌شود که در همه زمینه‌های زندگی تأثیرگذار است". سخنگوی دولت آلمان همچنین گفت: "ما باید واقع‌بین باشیم و برای این واقعیت خود را آماده کنیم که مطمئناً ماه‌های ژانویه و فوریه همچنان جزو سخت‌ترین ماه‌های این بیماری همه‌گیر خواهند بود."^۲

با اینکه امیدواری به آغاز واکسیناسیون و ویروس کرونا روزه‌های امید را آشکار کرده است و مردم امیدوارند به تدریج محدودیت‌ها کاسته شود، اما واقعیت این است که طرح‌های مرتبط با واکسیناسیون عمومی زمان زیادی می‌برد و زمستان پیش‌رو همچنان برای مردم اروپا مرگبار خواهد بود. کارشناسان تاکید می‌کنند واکسیناسیون به تنهایی ویروس کرونا را نابود نخواهد کرد و در کنار آن باید زنجیره انتقال این ویروس نیز قطع شود.

^۱ (بی‌بی‌سی، ۲۰۲۰/۱۲/۸)

^۲ (خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۹/۹/۲۸)